

oner, som er anbragt til endnu meget lavere Renter, staar i Banterne og kun venter paa at solide Vaantagere vilde modtage dem til 4 pCt. Tror man i Virkeligheden, at der under saadanne Forhold skal behøves Lovtvang for at faae Selskabet til at nedsætte Renten for saadanne Prioriteter, som virkelig fortjene at nedsættes? Men at ville tvinge Selskabet til at nedsætte Renten for Prioriteter, som det ikke anser for første Klasses, det er ensbetydende med, at Selskabet opsigter Pengene, og ere Vaantagerne saa tjente dermed? Der er ganske vist et andet Forhold med Hensyn til Kommunerne, og som tildeels maaske enkeltvis finder Sted og saa lige overfor private Vaantagere, nemlig det, at Vaanene ere afsluttede saaledes, at de ere gjenfaldig uopsigelige paa en længere Tid, men jeg skulde formene, at i saadanne Tilfælde vilde et saadant Lovbud som den Bestemmelse, der er foreslaaet under Nr. 7, ligefrem være at bryde en frivillig ingaaet Kontrakt, Noget, som jeg meget tvivler om, at den samlede Lovgivningsmagt nogenstunde giver sit Samtykke til. Man kan sige, at det kan være besværligt for Kommunerne, der have paataget sig Vaanene eller i alt Fald ubehageligt at betale $4\frac{1}{2}$ pCt. Rente af Vaan paa en Tid, hvor de vilde kjøbe nye Vaan til 4 pCt., fordi de ikke kunne ryste disse Vaan af sig, idet de ere gjenfaldig uopsigelige. Det kan ganske vist være meget ubehageligt for dem, men hvad vilde man sige, dersom Bevægelsen havde været opadgaende i Stedet for nedadgaende med Hensyn til Renten; dersom Renten i Stedet for at være gaaet ned fra $4\frac{1}{2}$ gennem 4 til $3\frac{3}{4}$ pCt. som den nu er, og Livrenteselskabet saa for sit Vedkommende havde forlangt disse Kontrakter ophævede, fordi det laa i dets Interesse at faae Vaanene opsagt, da det kunde indvinde højere Rente. Naar den Slags Vaan ere indgaaede med gjenfaldig Uopsigelig, og en fast bestemt Rente, maa man, forsaavidt som det ikke er Børn og Umyndige, der have handlet, antage, at det paa den Tid, da Kontrakten blev indgaaet, har været anset for at være i Vedkommendes egen Interesse, og det saa at ville bryde Kontrakten, fordi den paa Grund af forandrede Konjunkturer bliver til Tab for Vaantageren, er Noget, som jeg ikke tror, at det sømmer sig for Lovgivningsmagten at indlade sig paa. Jeg tror, at navnlig Kommunerne maa sætte megen Pris paa ikke at være undergivne vilkaarlig Opsigelse, og jeg tror, at Kommunerne, den Gang de sluttede Vaanene med Livrenteselskabet til en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt., som da omtrent kunde siges at være den gjængse Pris, og paa det Vilkaar, at Vaanene vedblev at staa uopsigelige

hos Kommunerne, idet de skulle afvikles gennem de smaa Uddrag, som oftest 2 pCt. til Amortisation, kunde siges at være vel tjente med Vaanene paa de Vilkaar, som den Gang blev givne, og havde de ikke anset sig for vel tjente dermed, havde de heller ikke taget dem ind. Det er jo meget langt fra, at Anstalten i de sidste Aar siden Konverteringen har gjort Forsøg paa at skaffe sig højere Rente end den almindelige, jeg tror i 1813 lovbestemte, det vil jo vistnok være i alt Fald mange af Thingets cerede Medlemmer befyndt, at der navnlig gennem de sidste Aar har foreligget meget hyppige Indbydelser fra Livrenteselskabet til de Herrer Vaantagere om at faae Penge af Livrenteselskabet til 4 pCt., og at der aldrig har været Spørgsmaal om at kræve mere i disse Aar. At ville betegne det som en Nagerforretning at tage mere end 4 pCt. af Penge, udlaanede i faste Eiendomme, det gaar i Virkeligheden ikke an. Lige saa længe denne Bestemmelse har været til om de lovbestemte 4 pCt., lige saa længe have ogsaa Uudtagelserne været til og været benyttede, og i hvilket meget stort Maal de have været benyttede, ville ældre Medlemmer af dette Thing vistnok erindre fra den Tid, hvor vi gennem en Række af Aar paa Finantsloven havde en Post for, at Gebyrerne for disse Bevillinger bleve estergivne. Nu se vi dem ikke mere, efterat den almindelige Bestemmelse er truffen i saa Henseende. Men det er ikke alene gennem disse særlige Bevillinger, at der faktisk har været givet mere end 4 pCt. i Rente for Vaan i fast Eiendom, hvor der maa antages at have været tilstrækkelig Sikkerhed. Jeg sigter her selvfølgelig til Kredittforeningerne, som jo alle, fra det de begyndte, vare baserede paa en højere Rentebærelse end 4 pCt., uden at de behøvede at tage Bevilling til at svare højere Rente. — Jeg skal slutte med at gjentage, at Vædringsforslaget under Nr. 2 anser jeg for uantageligt, idet det er baseret paa, som den cerede Ordfører angav, at være en Bonusuddeling paa Grund af indbunden højere Rente, og jeg anser det for at være saa meget mere uantageligt, naar man forudsætter — og det med Rette — og endogsaa bestemmer ved Lov, at en Række af lignende Bonusudbetalinger skal følge den første, enten indtil der ikke er Anledning til at give Bonus mere, eller indtil man bestemmer sig til en Tarifforandring. Saa meget er aldeles klart, at dersom det skulde anses for at være tilstedeligt allerede ved den første Bonusudbetaling at tage en Del af Bonus ud af, hvad der er indbunden ved Kapitalbestyrelsen og Renteoverskud, bliver det lige saa forsvareligt ved de følgende, og saa ser jeg ikke